

Egy magyar volt

2009 június 23. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Még nincs értékelve

Mérték

Móser Zoltán fantasztikus cikksorozata a régmúlt idők, az elfelejtett Magyarország kincseit mutatja meg nekünk ebben a párját ritkító sorozatban, mely a Magyar Nemzet hétvégi magazinjának volt elengedhetetlen tartozéka. Utazzon velünk, ismerjük meg együtt Magyarországot egy kicsit másképpen.

Ő is magyar volt, mondtuk nem kis meglepéssel, miután a Dunajec partján, a lengyel–szlovák határ mentén fekvő Szczawnicában, a régi temetőben lévő kápolna falán Kovács István költő, történész, krakkói főkonzul leleplezte Szalay József emléktábláját. A család címere: a pajzs kék udvarában, hármás zöld halom középsőjén aranykorona, amelyen vörös csőrű és lábú fehér galamb áll, csőrében zöld gallyat tartva. A pajzs fölötti sisak koronájából egy oroszlán emelkedik ki, kivont kardot tartva. Ez látszik ezen a képen, mert ez került az emléktábla felső részére.

A szlovák–lengyel határ mentén, Zakopanétól mintegy hatvan kilométerre keletre fekvő gyógyfürdőhely létrehozója volt Szalay József. Ő a modern lengyel turizmus úttörője is azáltal, hogy az 1840-es években megalapította a Dunajec folyón az idegenforgalmi tutajozást. Szalay nagyapja Lengyelország első felosztása után, az 1770-es években hivatalnokként került Galíciába, ahol végleg letelepedett. A fia is hivatalnok volt. A legifjabb Szalay a podolini piarista gimnáziumban végezte tanulmányait, így a család kapcsolata nem szakadt meg Magyarországgal. Mivel az egyébként nemesi származású család Galíciába szakadt ága jelentős vagyont tett szert, s Szalay József a kamarai igazgatóság igazgatói posztját is elnyerte, a czorsztyni sztárosztaság kiürítésakor megvásárolta a savanyúvízforrásairól híres Szczawnicát.

Miután apja 1842-ben meghalt, édesanyja sürgető kérésére kézbe vette a szczawnicai birtokot. Hamarosan kiderült róla, hogy nemcsak kiváló hivatalnok, hanem jó szervező, gazda és menedzser. Szczawnicát néhány éven belül virágzó fürdővároskává építette ki. Házainak egy részét ő tervezte, az általa alapított kápolnát is ő festette ki. Szalay a fürdővendégek szórakoztatására találta ki a dunajeci tutajozást, amely ma is Lengyelország egyik leghíresebb turistaattrakciója.

Szalay Józsefet a lengyelek magyarnak tartják, s úgy beszélnek róla a külföldieknek is. Hogy milyen becsben tartják, azt alkalmam volt látni, amikor Kovács István leleplezte az emléktáblát. Nem véletlenül őt kérték fel rá, hiszen diákkorától a lengyel–magyar barátság egyik legegységesebb híve és ápolója. Az emléktábla állításáért is mindent megtett történészként és diplomataként. Szívének kedves volt, amit csinált, s ezért is mondhatom, hogy amit több mint negyven év óta tett és tesz, az a lengyeleknek éppúgy kedves, mint a mi szívünknek.

Móser Zoltán, mno.hu

Ajánló